

veckobladet

Foto: Lennart Jönsson.

Rune lastade sista MAF-båten från Luleå

Den sista båtlasten har lämnat Luleå Malmhamn med fines från MalMBERGET, MAF. Ruukki i Brahestad går också över till 100 procent pellets i sina masugnar.

– Båten kommer tillbaka, men då för att hämta pellets, säger Rune Vikström, operatör i hamnen.

SID 5

Som en del av er säkert har märkt pågår ett varumärkesprojekt inom LKAB. Syftet är att underlätta för omvärlden att lättare känna igen och bilda sig en, förhoppningsvis positiv, uppfattning om LKAB som företag.

Lars-Eric Aaro, vd LKAB

Ett mer sammanhållet LKAB när dotterbolagen byter namn

Grunden för en sammanhållen bild av LKAB är våra gemensamma värderingar. Det är viktigt att vi alla drar åt samma håll i hela koncernen, och värderingarna hjälper oss med det. Därmed når vi lättare våra ambitiösa tillväxtmål. Dessutom blir företaget lättare att känna igen och förstå. Strategin i varumärkesarbetet är därför att fokusera på likheterna mellan oss, inte skillnaderna.

ENA LKAB Värderingar har alltid funnits inom LKAB, men för att omsätta värderingarna i handling har vi tagit fram tre värdeord när vi nu ska stärka vårt varumärke.

"Engagerad" – vi har våra kunders resultat i fokus i allt vi gör.

"Nytänkande" – allt kan förbättras om vi vågar tänka i nya banor.

"Ansvar" – att vi agerar långsiktigt, visar respekt och sätter säkerheten först.

Tillsammans ska vi **ENA**. Om var och en av oss kommer ihåg dessa tre ord och sedan frågar sig hur vi kan tillämpa dessa i arbetet, då ökar chansen att vi förstärker rätt beteenden. Vi får en självklar utgångspunkt för diskussionen mellan chefer och medarbetare om hur arbetet utförs bäst. Det här vill jag att alla chefer i LKAB ska bli experter på och reda ut om frågetecken uppstår.

DÖTRAR DÖPS OM Ett annat viktigt inslag i projektet är att vi har beslutat oss för att LKAB:s dotterbolag ska byta namn. Dotterbolagen kommer att ha samma roller och självständiga ställning som idag, men framstå tydligare

som en del av LKAB-koncernen genom att företagsnamnen börjar med LKAB.

Det är ingen liten sak att byta identitet, men vi behöver förtydliga dotterbolagen som viktiga delar i koncernen. Genom att byta namn får dotterbolagen tillgång till ett starkt arbetsgivarvarumärke som underlättar rekrytering även utanför Norrbotten. Vi kommer alla att få en modern och mer professionell framtoning genom bland annat kläder och skyltar som ska vara enhetliga mellan moderbolag och dotterbolag. De bolag som berörs i första fasen är KGS, FAB och MTAB. Det betyder att de kommer att byta namn under första kvartalet 2012.

KÄNNA IGEN OSS Även moderbolaget kommer att få ett uppdaterat utseende i flera avseenden efter årsskiftet. Alltihopa i syfte att underlätta igenkänning.

Jag hoppas att vi alla ska se till den gemensam nytta och att vi tillsammans stärker varumärket LKAB genom att uppträda och ha en framtoning som är mer sammanhållen än idag.

Konkurrensen om framtidens duktiga medarbetare är hård, och vi behöver arbeta med både inre och yttre faktorer för att LKAB ska framstå just så attraktivt som vi tycker att det är. Ytterligare en viktig beståndsdel i varumärkesarbetet blir att lyfta upp och förklara att vi har ett gemensamt varumärkeslöfte till våra kunder. Det lyder Performance in Ironmaking. Men det tar jag upp och resonerar mer kring i en senare krönika.

Lars-Eric Aaro, vd

Anette Engström är barnmorskan som lämnade lasarettet efter 24 år och började som ortdrivare hos LKAB. – Jag vill lära mig nya saker och toppentrivs under jord, säger hon.

Foto: Mauritz Magnusson

Barnmorskan som växlade över till gruvan

MALMBERGET Anette Engström har jobbat inom vården i 24 år. Hon utbildade sig till sjuksköterska och barnmorska vid Gällivare Sjukhus. Men vid årsskiftet började hon en ny karriär som bergarbetare vid LKAB.

– Jag ville göra något helt nytt, lära mig nya saker. Och stressen – den är faktiskt betydligt mindre här i gruvan. Säkerheten kräver att jobbet måste få ta den tid som krävs, säger hon.

Anette hade en bra tjänst vid lasarettet. Med en kvalificerad utbildning hade hon mycket ansvar, hon ledde och fördelade jobbet på avdelningen och hade mycket kontakt med människor. Hon arbetade dagtid och hade en bra lön.

– Men stressen var alltid hög. Jag var ofta trött efter jobbet. Det viktigaste var längtan efter att lära mig något nytt. Därför sökte jag in till bergarbetarutbildningen hos LKAB, säger Anette Engström.

Hon började utbildningen i januari. Hon fick lära sig berget och har gått alla säkerhetsutbildningar. Nu jobbar hon med tillredning av produktionsortar där hon skrotar och laddar och skall snart lära sig borning samt bultning för bergförstärkning.

– Jobbet är mycket spännande och innehåller mycket kunskap. Jag trivs med jobbet och kamraterna.

– Det mest krävande är att bedöma berget och skrota på rätt sätt. De bedömningar jag gör är avgörande för säkerheten för alla som kommer efter mig i gruvan. Det gäller att få ner allt löst berg och att besluta vilken bergförstärkning som skall användas. Det handlar om att hantera risker så att jobbet blir säkert för alla, säger hon.

För Anette har stressen minskat, och hon mår bra nu.

– Familjen säger att jag ser gladare ut nu. Skiftjobbet passar mig bra. Jag får tid över till att ta hand om mig själv, motionera, träna eller göra det jag vill.

När det gäller arbetsvillkoren i LKAB är dottern, nio år, mest positiv:

– Hon har redan gått på cirkus, på teater och skall med på hockeyresan under familjedagen. Hon tycker att mitt nya jobb är toppen för henne, säger Anette Engström.

När det gäller lönen tjänade Anette mer hos landstinget på den ledande befattning hon hade där.

– Ingångslönen är inte så hög hos LKAB. Skifttillägg och underjordersättning lyfter upp lönen en del, men jag har inte hunnit få en full lön på min befattning ännu. Jag hoppas att det finns utvecklingsmöjligheter, säger hon.

MAURITZ MAGNUSSON

400 nyanställda i LKAB i år

LKAB LKAB:s tolv rekryterare vid HR-enheten har haft ett minst sagt kört år. Hitills under 2011 har nämligen närmare 6 000 jobbsökningar registrerats hos LKAB.

Av dessa har cirka 400 anställts på olika befattningar inom bolaget. Det betyder ett snitt på 10-15 kvalificerade sökanden på varje utlyst tjänst. LKAB har dessutom anställt 950 vikarier. Det betyder att närmare 1 400 personer anställdes i LKAB hitills i år.

– En bidragande orsak till det ökade intresset för att söka jobb inom LKAB kan vara att vi under året satsat på en ökad exponering rent geografiskt. Det senaste året har vi dessutom testat ett nytt grepp för att nå ut till framtida medarbetare bland annat genom Vildmarksmässan och Kirunafestivalen, säger Mikael Pudas, avdelningschef vid HR.

4XKVINNOR

Det har varit en relativt jämn spridning av nya medarbetare mellan LKAB:s verksamhetsorter.

Antalet kvinnor som anställts har fyrdubblats sedan år 2000. Bland de nyanställda är 29 procent kvinnor. Idag har LKAB en andel på 15 procent kvinnor i moderbolaget. LKAB har dessutom anställt 950 vikarier, där är andelen kvinnor ännu högre, 38 procent.

Till år 2015 planerar LKAB att nyanställa 1200 personer, en stor del vid de nya gruvorna i Svappavaara.

ULRIKA WESTERBERG

Tillsammans bygger vi varumärket LKAB

Ingela Olsson, varumärkeschef, LKAB. Att bygga ett varumärke är ett lagarbete.

Foto: Fredric Alm

LKAB Under 2010 tog LKAB fram en strategiplan som bygger på kraftig tillväxt. Det medför ett stort rekryteringsbehov i framtiden. För att underlätta för omvärlden att lättare känna igen LKAB har ett omfattande varumärkesprojekt dragits igång.

– Syftet med projektet är att underlätta för omvärlden att lättare känna igen och bilda sig en positiv uppfattning om LKAB som företag. LKAB vill uppfattas som en attraktiv arbetsgivare och det är ett viktigt skäl till att prioritera varumärkesbyggandet. Strategin i varumärkesarbetet är att fokusera på likheterna mellan oss, inte skillnaderna, säger LKAB:s vd Lars-Eric Aaro.

Ingela Olsson tillträdde som varumär-

keschef i maj 2011 och arbetar just nu för fullt med projektet som är på uppdrag av vd.

– Genom interna och externa undersökningar har vi kunnat fastställa hur företags varumärke uppfattas och vad vi strävar efter att stå för i framtiden, säger Ingela Olsson.

ETT VARUMÄRKE

Avdelningen HR, Human Resources, kommer att få en allt viktigare roll att spela i varumärkesbyggandet då det inte bara är produkten som ska göra jobbet. Som ett led i varumärkesarbetet har varumärkesambassadörer utbildats i Kiruna och Malmberget.

– De företag som har tydliga värderingar och en kultur där man har roligt, trivs

och utvecklas, har bra chefer och förstår sin del i att uppfylla målen attraherar duktiga medarbetare, säger Ingela Olsson.

Den nya varumärkesstrategin innebär att LKAB:s bolag i huvudsak samlas under ett varumärke. En ny grafisk profil och nya riktlinjer för hur varumärket ska användas kommer att lanseras under 2012.

– En av mina viktigaste uppgifter är att se till att den nya varumärkesstrategin följs i hela organisationen. LKAB har ett gott anseende och det vill vi att alla våra verksamheter ska kunna dra nytta av, men det räcker inte med att byta grafisk profil, säger Ingela Olsson.

UTHÅLLIGHET OCH LEDARSKAP

Varumärket byggs upp av alla som representerar LKAB varje dag.

– Därför är allt vi gör viktigt, att alla som arbetar hos oss delar samma värderingar och drar åt samma håll. Det är så vi skapar ett starkt varumärke och ett företag som människor vill jobba för, säger Ingela Olsson.

Även LKAB:s produkter och satsningar för att minska klimatpåverkan gynnar varumärket. Inte minst är det viktigt ur ett rekryteringsperspektiv.

– Människor vill jobba för företag som tar ansvar för miljön, säger Ingela Olsson.

Varumärkesarbetet är en process som aldrig tar slut. Den största utmaningen handlar om uthållighet och ledarskap.

– Att vi lever som vi lär och i vissa avseenden faktiskt ändrar vårt beteende, säger Ingela Olsson.

JOHANNA FOGMAN

Nytt rekord för LKAB-dagen – 1 900 anmälda!

LKAB I helgen rullar en bussflotta med LKAB-anställda mot Luleå. Intresset har aldrig varit så stort tidigare. Antalet anmälda i år slår alla tidigare rekord, cirka 1 900 personer deltar. Det motsvarar drygt 30 busslaster.

– Vi har tidigare undersökt möjligheterna till tågtransport, en naturlig lösning för LKAB. Men det finns helt enkelt inte så många lediga järnvägsvagnar tillgängliga i norra Sverige.

– Otroligt glädjande att så många LKAB

anställda vill ta del av gemenskapen, alla anställda i LKAB-koncernen med familjer i Norrbotten har fått anmäla sig till evenemanget. De har valt mellan elitseriehockey och teater, säger Ove Köhler.

MAURITZ MAGNUSSON

Pråmen Kalla gick med sista båtlasten MAF från Luleå den 16 november.

Foto: Lennart Jönsson

Sista MAF-båten från Luleå

LULEÅ Den 16 november lade pråmen Kalla ut från Luleå Malmhamn med destination Brahestad i Finland. Kalla levererade den sista båtlasten med magnetitlig från Malmberget, MAF, Malmberget Fines, till Ruukki, som är en av LKAB:s största kunder.

– Kalla kommer tillbaka, men då blir det för att hämta pellets, säger Rune Vikström, operatör i Luleå Malmhamn. Han styr lastarmen som fördelar sligen ombord på Kalla i snygga, exakta rader. Totalt lastar Kalla 13 500 ton.

– Bakgrunden är att Ruukki nu går över till 100 procent pellets i sina masugnar i Brahestad. Det är en milstolpe i vår gemensamma utveckling, och ett resultat av långsiktigt framgångsrikt gemensamt tekniskt samarbete. Därmed försvinner behovet av MAF till Ruukki, säger Johan Heyden, LKAB:s försäljningschef för Nordvästeuropa.

Kalla ingår i ett system av fyra pråmar och två bogserare, pushers som opererat mellan Luleå, Brahestad, Gotland och Oxelösund sedan början av 80-talet.

– Pråmarna är isklassade och malm-sjöfarten via Luleå går året runt på Öst-

ersjön och Bottenviken. Vi räknar med 400 båtar i år, säger Ronny Brun vid Luleå malmhamn.

LKAB minskar nu produktionen av MAF.

– Istället ökar vi produktionen av pellets. Vi har redan ökat pelletstakten, och för nästa år ligger planen drygt en miljon ton högre än i år. Det klarar vi genom att trimma våra pelletsanläggningar och öka dygnsproduktionen, säger Per-Erik Hjerpe, chef för pelletsverken i Malmberget.

Vid anrikningsverket innebär omställningen att produktionen ställs om från fines till rågods för pellets.

– Vi har en sektion med två produktionslinjer för magnetitlig, MAF. Nu styr vi över större delen till malning och anrikning för pellets istället, säger Jan Jirestig, chef för anrikningsverket i Malmberget.

En mindre del magnetitlig, MAF, blir ändå kvar. Den skeppas över Narvik. LKAB levererar även slig av pelletsfines; slig som siktas av från hanteringen av pellets i logistikkedjan med lika högt järninnehåll som pellets. Dessutom finns MAC-fines med LKAB:s högsta järnhalt, 71,4 procent, kvar.

MAURITZ MAGNUSSON

– Vi har ett intensivt skeppningsår i Luleå Malmhamn med fler än 400 båtar, säger Ronny Brun.

FAKTA OM MAF:

LKAB har levererat slig till Rautaruukki, numera Ruukki, sedan 1964. Totalt har 55 miljoner ton slig, sedan 1986 kallat MAF, och pelletsfines levererats. Från början kallades MAF "Grovslig" och togs då ut från sovringsverket i Malmberget. På 70-talet gjordes en del processförändringar för att förbättra produkten, och fick då namnet MBF. Ungefär 1986-87 gjordes ytterligare produktförbättringar bland annat för att få ner fosforhalten, och fick då namnet MAF. (Källa: Kjell Nordmark, Bosse Bergström) Ruukki tog sin första last MPBO-pellets i februari 2005, och har kört pellets kontinuerligt sedan oktober 2006 med stadig ökade volymer. Nu går även Ruukki över till 100 procent pellets i sina masugnar.

Glöm inte din tagg i gruvan

KIRUNA För att få full kapacitet i det nya inpasseringssystemet, tillika skydds- och säkerhetssystemet i KUJ, måste samtliga som vistas under jord bära taggen med arbetskläderna. Därför kommer stickprovskontroller att utföras bland både anställda och entreprenörer.

Den 17 november togs det nya inpasseringssystemet i bruk. Efter lite trimningsproblem är systemet i full drift och gruvchefen i Kiruna, Anders Lindholm, är nöjd med resultatet:

– Med det gamla systemet tvingades staben i KUJ att inför sprängningarna lägga både tid och resurser på att leta efter medarbetare som enligt kortläsaren var kvar inne i gruvan men som i själva verket glömt att registrera passerkortet vid utfarten efter avslutat skift.

– Med det nya systemet registreras personens både in- och utpassering automatiskt och vi kan därför arbeta både säkrare och effektivare inför sprängningarna.

Ytterligare en aspekt med det nya systemet är att staben, vid händelse av ras, brand eller dylikt som kräver en evakuering av gruvan, nu direkt får en indikation om var medarbetarna befinner sig och var eventuella sökinsatser ska sättas in.

– Förr var uppgifterna knapphändiga, vi visste om personen var nere i gruvan eller utanför, inte mer än så. Med det nya systemet delas gruvan i zoner med hjälp av så kallade läsplatser. Det betyder att sökytan begränsas vilket i sig är mycket värdefullt i en akut situation.

Mats Gustafsson på Bergteamet jobbar i KUJ och tycker att den nya taggen fungerar suveränt. – Dels så bidrar den till kortare köer vid infarten och dels så behöver man inte vara rädd att man har glömt att registrera sig när man åker ut ur gruvan, det sköter ju taggen automatiskt, säger Mats Gustafsson. Foto: Ulrika Westerberg

Men för att systemet ska fungera fullt ut krävs att samtliga medarbetare följer de allmänna regler som finns för taggarna. Därför införs stickprovskontroller bland underjordsarbetarna i KUJ.

– Taggarna är personliga och får inte lånas ut, de ska bäras med arbetskläderna och får inte lämnas någonstans. Inte heller på något sätt manipuleras, förklarar Anders Lindholm.

– Vi har fått frågor från medarbetare som undrat om det finns någon strål-

ningsrisk. Av de undersökningar som vi tagit del av kan strålningen från taggen under ett arbetspass jämföras med att tillbringa en timme vid datorn.

Du som ännu inte har ansökt om den nya taggen kan göra det via webben:

LKAB-anställd:
<http://inpassering.lkab.corp.com>
Entreprenör:
<http://inpassering.lkab.com>

ULRIKA WESTERBERG

DEBATT:

Mats Niemi, PIF:

Läste i senaste numret av LKAB Framtid om det jämställda skiftlaget i Svappavaara där hälften är kvinnor.

Det vore intressant att se vilken arbetsplats i LKAB som är mest jämställd – kan man inte följa upp det genom företagens personalstatistik. Vi inom PIF (Produktion Infrastruktur Förråd och materialförsörjning) nådde 50 procent kvinnor redan för ett år sedan i central-

förrådet i Malmberget. Så här ser det ut för PIF ang andel kvinnor:

Totalt sektion 689	36%
Apl 68900 gem	17%
Apl 68910 CF Kiruna	38%
Apl 68920 CF Malmb	55%
mest jämställd hos oss, Är exakt 50% om vi räknar bort två vikarier, 10 av 20 (just nu 12 av 22)	
Apl 68930 UF Kuj/Svp	11%
Apl 68940 Logistik	60%

Reds kommentar, Mauritz Magnusson:

När det gäller jämn könsfördelning är nog skiftlag 2 i Svappavaara och CF i Malmberget i följd svårslaget. 50 procent är ju balanspunkten precis.

Väggruppen Malmberget jobbar snuddande nära en trafikintensiv vägkorsning mot Alliansen, M1000 meter under jord. – Alltför många kör för fort i gruvan, säger fr v Assar Törn Lind ordförande i Trafikgruppen under jord. Foto: Mauritz Magnusson

MALMBERGET/KIRUNA LKAB:s väg-system under jord i Malmberget och Kiruna är nästan lika omfattande som Trafikverkets vägområden i de båda kommunerna.

LKAB har totalt omkring 62 mil vägar under jord i Malmberget och 40 mil i Kirunagruvan.

Hos Trafikverket har vägmästaren i Gällivare 72 mil allmänna vägar att ansvara för och lika stor väglängd för kollegerna i Kiruna.

På alla fyra vägdistrikten är trafiksäkerheten den gemensamma nämnaren.

Dels krävs säkrare vägar för ökande trafik. Dels krävs respekt för vägarbetare och vägunderhållet under jord. För ett år sedan var incidenter och olyckor i gruvorna alltför många.

– Det har blivit något bättre. Men fortfarande brister alltför många alltför ofta i respekt för trafikreglerna, säger Assar Törn Lind, ordförande i Trafikkommittén under jord i Malmberget.

LKAB och ledningen för entreprenad-företagen gör nu gemensam sak för att förbättra attityden till säkerheten i gruvtrafiken i båda gruvorna.

INCIDENTER

– Vi har återkommande incidenter i gruvtrafiken. Det är inte acceptabelt. En olycka kan få förödande konsekvenser inte bara för de inblandade. Alla som vis-

Assar Törn Lind, Joakim Forsmark (maskinförare) och Hans Nilsson har sin arbetsplats på 62 mil vägar under jord i Malmberget. De vill ha en trafiksäkrare miljö.

tas i gruvan berörs, säger Jan Carlsten, ansvarig för vägunderhållet i Kirunagruvan.

Trafiksystemen i de båda gruvorna är mycket omfattande. Närmare 2 000 fordon har körtillstånd i de två gruvorna. Säkerhetskraven på fordonen är hög. Bilarna skall besiktas regelbundet både avseende bromsar, avgastest och brand. Endast dieseldrivna fordon är tillåtna med hänsyn till brandrisker. Tung fordon över 3,5 ton skall ha automatisk släckutrustning. Att använda bilbälte är obligatoriskt.

TRAFIKREGLER

Gruvorna har också hastighetsbegränsningar, stopplikt, enkelriktade vägar, trafikspeglar mm och särskilda regler för vilka som har företräde.

– En riskfylld omkörning i gruvan eller någon som inte stannar vid stoppskylt ut-sätter många andra för stor fara. Vi måste få en bättre attityd till trafiksäkerhet i gruvorna, säger Assar Törn Lind.

Patrik Nilsson är ansvarig för vägunderhållet under jord i Malmberget. Arbetsgruppen har ett stort system att

arbeta med som ständigt växer. Gruppen underhåller 4,5 mil asfalterad väg i gruvan som trafikeras med 500 fordon per dygn. Dessutom underhåller de 350 trafikspeglar, lokala snedbanor och gjuter 6-7 km nya vägbaner vid lastområden med valtbetong efter beställning.

– För att vi skall kunna göra vårt jobb krävs att gruvtrafikanterna visar hänsyn och respekt, säger Patrik Nilsson.

ATTITYDER

Exempel på tillbud är när väggänget stängs av en väghalva för underhållsarbete.

– Många kör för fort eller stannar inte för ett hinder. Det känns som onödiga risker, säger Joakim Forsmark och Hans Nilsson i väggruppen i Malmberget.

De får medhåll från entreprenören Karl-Åke Åneskog, vd, Transportbolaget:

– I trafiken är vi alla människor. Ingen skall behöva riskera hälsan i gruvtrafiken, oavsett vem man är anställd hos. Vi är beredda att arbeta med alla våra förare för att höja trafiksäkerheten, säger han.

Det finns statistik på trafikolyckor. Den mänskliga faktorn är tyngst: 15 procent är inblandade i 50 procent av olyckorna.

– I Kirunagruvan satsar vi 50 miljoner kronor per år på vägunderhåll. Vi har diskussioner och samrådsmöten med främst åkarna. Förarna har vägen som sin arbetsplats, säger Jan Carslen, vägasvarig i Kirunagruvan.

MAURITZ MAGNUSSON

Restmalmer blir till grönt guld

KIRUNA – Att lasta ut restmalmer är som att gräva guld.

Det säger Jan Carlsten, sektionschef för rasbrytning i Kirunagruvan. I ett förbättringsarbete har effektivare metoder att utvinna restmalm utvecklats. Han räknar med att överlastningen kan ge cirka 2,5 miljoner ton högvärdig järnmalm i år.

– Det är en viktig del av de 25 miljoner ton råmalm vi normalt producerar i Kirunagruvan., säger han.

I pengar är restmalmen värd miljardbelopp årligen i förädlingsledet.

Att ta tillvara restmalm är en mycket ekonomisk malmbrytning, eftersom alla kostnader för tillredning, bormning och sprängning redan gjorts. Utmaningen är att göra en så bra beräkning som möjligt av var restmalmen finns.

MILJÖ

– Det handlar också om miljötänkande och hållning med våra resurser. Genom att lasta ut restmalmen och inte lämna större mängder kvar så förlänger vi gruvans livslängd, säger Jan Carlsten.

Restmalmer uppstår i gruvan av flera orsaker. Det kan bero på överskjutning av säkerhetsskäl, varierande utlastningsgrad eller stora rassalvor som av skilda orsaker inte gått att lasta ut helt.

– Vi räknar normalt med att utvinna 80 procent av det vi skjuter loss. Det betyder att restmalmer blir kvar instängda i gråbergsmassorna. Det kan vara stora malmsamlingar. Konsten är att veta var man skall leta, säger Christer Määttä, produktionsamordnare.

ERFARENHET

För att hitta malmen krävs både erfarenhet och dokumenterad kunskap. Erfarenheten finns hos lastarna.

– Där vi förväntar oss restmalm lastar vi ut mer gråberg än vi gör i den ordinarie produktionen. Vi vet också hur det såg ut i den tidigare

brytningen. Det är kunskap vi tar med oss till restmalmen, säger Peter Niemi, lastmaskinförare.

Dokumenterad kunskap finns i produktionsdatabasen. Alla salvor med utlastningsgrad samt järnhalt från varje produktionsort finns noga inlagd i systemet.

KUNSKAP

– I ett dataprogram kan vi beräkna hur mycket malm vi brutit i förhållande till den planerade mängden via kartbild och färgmarkeringar för varje ort. Därmed kan vi också skatta hur mycket malm som lämnats kvar. Programmet är ett mycket effektivt verktyg för att leta restmalm, säger Elisabeth Hedlund, processingenjör.

Hur effektiv utlastningen av restmalm är kan visas med ren matematik. I förhållande till den planerade mängden malm i ett visst område kan utlastningen till och med bli mer än hundra procent. Idag är snittet 120 procent, i vissa ortar 300 – 400 procent.

MALM FRÅN OVAN

– Det beror på att den aktuella orten öppnar för påfyllning av gamla restmalmer ovanifrån gamla produktionsnivåer, bara vi lastar ut tillräckligt mycket gråberg från raset. Vi behöver nästan aldrig göra några nya borrhål eller sprängningar. Så det blir mycket ekonomiskt, säger Peter Niemi.

– Faktum är att vår bästa ort är 153:an på 935-metersnivån som ur sista produktionskranen har producerat över en miljon ton. Det blir inte mindre än 10 000 procent jämfört med planen. Rena guldgruvan! säger Jan Carlsten.

– Imponerande, säger Roger Niemi, vice huvudskyddsombud som håller ett öga på säkerheten genom riskanalyser för varje produktionsområde för restmalm.

Fotnot: Veckobladet har tidigare berättat om brytning av restmalmer även i Malmbergsgruvan.

MAURITZ MAGNUSSON

Att lasta ut restmalmer är som att gräva guld

”

LKAB:s nyaste malm kommer från Mertainen. I höst har malmen testats i såväl lab-, pilot-, som fullskala. Nu väntar LKAB:s pilotmasugn i Luleå. – Vi behöver stora mängder restmalm för att kunna genomföra alla försöken, säger Anders Dahlin, Johan Bucht och Erik Hjortsberg som jobbar med försöken. Foto: Fredric Alm

Malmen från Mertainen testas i full skala

MERTAINEN LKAB:s nyaste malm från den blivande gruvan i Mertainen har testats i både labförsök och pilot-skala. Under november har FoU gått vidare med försök i full produktions-skala i Svappavaaras anrikningsverk. De första kulorna som innehåller ny malm från Mertainen har nu rullat fram i kulsinterverket i Svappavaara och sålts som försökspellets till en kund i Kina.

Mertainens rågodis innehåller prima magnetit med en järnhalt på cirka 50 procent. I anrikningen tas olika föroreningar bort och koncentratet får högre järnhalt för att passa in i LKAB-produktionen.

– Mertainens magnetit skall bli ett malmkoncentrat lika rent och med minst lika hög kvalitet som malmerna från Kiru-

na och Malmberget. Det är vårt mål, säger Johan Bucht vid LKAB:s forsknings- och utvecklingsavdelning, som leder projektet.

– Som med alla mineral på olika geografiska platser i världen är Mertainen unik och det skall vi göra vårt absolut bästa för att utnyttja. Unika malmer ger LKAB unika förutsättningar, säger Andreas Fredriksson, forskningskoordinator och chef för mineralteknisk forskning inom LKAB.

FINMALET

I pilotförsöken vid FoU i Malmberget användes cirka 10 ton finmald slig från Mertainen.

Då användes flotation för att eliminera föroreningar. I fullskaleförsöken har 50 000 ton använts.

– Den här gången har vi inte använt

flotation för reningen. Istället har vi ökat malningsgraden och därefter magnetseparerat den finmalda sligen för att öka järnhalten och ta bort föroreningar. Fullskaleförsöket har gått bra. Vi har nått en järnhalt i koncentratet på omkring 70 procent med samma kvalitetsmått och renhet som för malm från Kiruna och från Gruvberget. Däremot är vi inte nöjda med kapaciteten. Det tar längre tid att finmala och separera malmen för att nå kvalitetsmålen. Där skall vi utveckla nya lösningar, säger Johan Bucht.

ÖKA KAPACITETEN

– Nya malmer innebär nya utmaningar. Det gäller att finna lösningar. Det är inte endast en fråga för FoU, utan en gemensam fråga för FoU, Mining och Marknad, säger Andreas Fredriksson.

Färska pellets från Mertainen på väg till LKAB:s pilotmasugn.

Magnetseparation renar malmkoncentratet.

Finmaling för högsta renhet.

Ny krossverkstad byggs i Vitåfors

Seth Andersson, Mattias Nurkalla och Mats Nyström från NCC gjuter plintarna till nya krossverkstaden.

Foto: Maritha Mossberg

MALMBERGET Till våren ska alla krossreparationer flyttas upp från gruvan i Vitåfors. En ny krossreparationsplats byggs söder om centralförrådet. Det här görs för att förbättra arbetsmiljön.

– Vi strävar alltid efter att förbättra arbetsmiljön och att flytta krossrepet ovan jord är det bästa ur arbetsmiljösynpunkt, konstaterar Håkan Gustafsson, sektionschef för underhåll under jord i Malmberget.

Den nya reparationsanläggningen kommer att bli 500 kvadratmeter stor och 15 meter hög för att kunna ta hand om de väldiga krossdetaljerna. En travers installeras, som kan hantera gods upp till 65 ton. Krossreparationerna pågår ungefär fyra månader totalt under ett år. Därför kan och ska anläggningen användas även av andra verksamheter. Till exempel för att handskas med tungt gods istället för att hyra in särskilda mobilkranar.

En förbättring av arbetsmiljön innebär bland annat att gaserna som uppstår från gjutmassan kommer att bli lättare att ventileras bort. Kvaliteten på arbetet höjs genom att man slipper damm och

Håkan Gustafsson sektionschef för underhåll under jord, Mikael Allén projektledare och Lennart Wiippola byggsamordnare.

fukt från gruvan. Energibesparing blir en viktig bit i den nya verkstaden.

– Vi ska återvinna blästringssanden, som används för att rengöra krossdetaljerna innan nytt slitgods gjuts på. Energin från ventilationen återvinns också, säger Mikael Allén, projektledare för krossreparationsplatsen.

MARITHA MOSSBERG

MAURITZ MAGNUSSON

Personalen på KGS flyttade in i nya lokaler. Fr v. Niclas Hedin, Anna Eriksson, Katarina Naalisvaara, Berit Niva, Liselott Mukka Julén, Anette Hällberg, Peter Popper, Peter Söderman, Oleg Bondarev, Agneta Engberg och Lars-Göran Johansson. Foto: Fredric Alm

KGS flyttar in i nya lokaler

KIRUNA Efter två år på LKAB:s förvaltningskontor i Kiruna har KGS huvudkontor flyttat tillbaka till nygamla lokaler på Tippvägen.

Anledningen till att KGS nu flyttar tillbaka till sina tidigare lokaler på Tippvägen är att verksamheten har vuxit, så väl inom LKAB som externt. Det har skapat ett behov av större lokaler. Kontoret på Tippvägen har renoverats och fler

Peter Söderman, vd KGS.

kontor har inrymts. KGS har även passat på att energieffektivisera fastigheten, bland annat genom indragning av fjärrvärme och nytt ventilationssystem.

– De som söker oss är nu varmt välkomna till Tippvägen 5, säger vd Peter Söderman.

JOHANNA FOGMAN

Nytt system minskar dieselförbrukningen och sparar miljön

LKAB LKAB satte målet att under 2011 få hundra procentig uppföljning på dieselförbrukningen inom företaget.

Därför anslöts samtliga tankställen ovan och under jord till ett tankningssystem med koppling till LKABs ekonomisystem.

Som ett resultat av projektet erhåller externa kunder en faktura från LKAB där dieselförbrukningen är specificerad till person, fordon, tidpunkt och mängd.

Slutkunden får detaljerad information om sin förbrukning och kan vidta åtgärder för att sänka denna.

Interna kunder hanteras med intern bokföring med detaljinformation via intranät och Qlikview.

Projektet har medfört att LKAB omedelbart kunnat mäta en sänkning av dieselförbrukningen. Minskning har skett från 24 miljoner liter per år till 23,6 miljoner liter per år trots att man samtidigt

ökat produktionen av järnmalmsprodukter. 400 000 liter medför en besparing på ett antal miljoner kronor på kostnaden för inköp av diesel.

– Besparingar som tillkommer är till exempel minskade transporter, minskade lagerkostnader samt minskad miljöpåverkan, säger Mats Niemi, chef för PIF, materialförsörjning och förråd.

MAURITZ MAGNUSSON

På djupet med Hans

KIRUNA Hans Engberg är inte rädd för att gå på djupet. Till vardags är han projektchef på nya huvudnivån 1 365 meter under jord i Kirunagravan. På fritiden är han sportdykare. Dessutom har han en passion för pepparkakshus – en personlighet med djup.

NAMN: Hans Engberg

ÅLDER: 49 år

YRKE: projektchef KIJ 1365

INTRESSEN: Utförsåkning, klättring, jakt och fiske.

FAMILJ: Sambo, två barn från tidigare förhållande.

BOR: Kiruna

3 ORD SOM BESKRIVER HANS: Strukturerad, eftertänksam och spontan.

MOTTO: If there's a will, there's a way.

DET HÅR VISSTE NI INTE OM HANS:

Stuga med egen smedja i Överkalix. Tillverkar knivar. Vill göra sitt eget järn i en egen masugn.

Hans Engbergs favorithobby sedan 1984 är sportdykning.

– För att dyka krävs rätt utbildning och utrustning. Man har inte så många minuter på sig i vattnet om något skulle inträffa.

Hans Engberg började dyka då han gick på högskolan i Luleå. Nu är han aktiv i Kiruna sportdykarklubb som har funnits i drygt 40 år.

VINTERDYK

– Sportdykning är helt fantastiskt, speciellt vintertid. Det är kallt i vattnet, lite plankton och bra sikt. I Norge finns världsklassdykning och en fantastisk krigshistoria med gamla vrak. Det är unikt i världen, säger Hans Engberg.

Naturupplevelsorna, kamratskapen och äventyret lockar, men att dyka kan vara farligt om det inte görs på rätt sätt.

– Det är viktigt att man tar risker på allvar, både privat och på arbetet. För att öka säkerheten dyker vi till exempel alltid i par.

En ytorganisation finns beredd uppe vid ytan om något skulle inträffa och viktiga delar av dykutrustningen är dubblerad.

– Det får inte vara för lätt. Då är det inte roligt längre. Det krävs en del utmaningar och spänning för att jag ska tycka

Hans Engberg är en djupdykare, även på fritiden. Dessutom älskar han att baka pepparkakshus. Bilden är tagen i Svolvaer på Lofoten.

HANS EGET RECEPT:

Ta ett vanligt recept på pepparkakor (från vilken kokbok som helst) och öka mjölmängden med 40% för hållfasthetens skull!
Krav: på ett pepparkaksbygge måste det finnas; 1. Non stop. 2. Kristyr. 3. Delarna limmas med smått socker.

att det är kul. Allt som är besvärligt tilltalar mig. Ju värre, desto bättre, säger Hans Engberg.

KONTRAST

Risker i arbetslivet måste också tas på allvar.

– Därför är vi i projektet mycket noga med säkerhetsfrågorna och att alla använder rätt personlig skyddsutrustning. Vi ska inte äventyra liv och hälsa.

Hans har gjort fler än 400 dyk. Han har dykt bland valar. Han har sett fiskar och djurarter som inte borde finnas men som på något underligt sätt ändå finns där under ytan.

Under den personliga ytan döljer sig starka kontraster.

– Jag måste känna inspiration för att göra något. Jag kan nog ibland uppfattas som allvarlig och strikt men i själva ver-

ket är jag en positiv person och ser oftast bara möjligheter.

Hans är aldrig rädd för att vistas under jord eller under vattenytan.

– Däremot kan jag ibland vara orolig för att inte kunna leverera det jag har åtagit mig. Det får inte hända. Har jag lovat något, då ska jag hålla det. Jag har höga krav på mig själv.

Han tycker om kontakten med människor och ledarskap. Kanske kommer det från en tid som officer på I19 i Boden, eller som ung scout?

– Jag tycker om att få människor att växa och utvecklas. Det betalar tillbaka allt slit och vedermödor man går igenom.

HÖGA KRAV

Utöver sportdykning har Hans en hobby till; att bygga pepparkakshus.

– Jag har bland annat byggt min egen motorcykel, en gummibåt, slagskeppet Tirpitz, ett Boeing B17G Flying Fortress och ett hangarfartyg. Allt görs från grunden. Jag bygger modellen i pappark först. Det ska vara skalentligt och perfekt. Det kan ta upp till tre-fyra timmar.

Sådan är han, en perfektionist ända ut i fingerspetsarna. Och lätta saker – det är ingenting för Hans.

Nu undrar vi alla, vad blir det för ett pepparkakshus i år?

– Det återstår att se. Pepparkaksobjektet bestäms alltid i sista stund.

JOHANNA FOGMAN

Body pump är en form av muskelkonditräning i grupp. Det som krävs för ett pass är en step-upbräda och en skivstång. Foto: Åsa Poromaa

Body pump sätter fart på pumpen

KIRUNA Få vet om det, men förra veckan inträffade en världspremiär i Kiruna – träningsformen Body pump kom till LKAB.

Musiken strömmar ur högtalarna när instruktören Linda Dahlström drar igång det första officiella Body pump-passet på LKAB. Det ser rätt tufft ut när deltagarna gör knäböj med skivstänger på axlarna.

– Det är tufft, men det som är så bra med Body pump är att alla klarar det i och med att man själv väljer vikterna. Men jag tror att de flesta får ganska

mycket träningsvärk efter första passet, skrattar Linda Dahlström som ser fler fördelar med träningsformen.

– Eftersom man kör övningarna med litet omfång, många repetitioner och låga vikter så är risken för skador liten. Body pump kräver heller inte koreografi med krångliga steg.

Passen körs i gymmet intill Magnetiten måndag, torsdag (16.30-17.30) och söndag (18.00-19.00). De tre instruktörerna har alla Body pump-licens. Den som vill ge sig på Body pump kan anmäla sig via Notes.

ÅSA POROMAA

Marithas julkrönika: Upp ur soffan

Jag är så stolt över att vara en av alla som jobbar i LKAB! Jo – det är sant. Vi har enorma möjligheter till utveckling på många olika plan i det här företaget. En är att hålla oss friska och sunda. Men – vi måste ta eget ansvar för vår hälsa och att må bra. LKAB erbjuder ständigt nya möjligheter till träning och motionsaktiviteter. Det gäller bara att orka upp ur soffhörnet och ta tag i livssituationen.

En arbetskamrat fick en fråga av en vän. "Vem ska mata dig när du blir gammal?" Tanken blev en skrämselflocka för

arbetskamraten som börjat löpträna regelbundet. Vad skrämmer oss som lever som om vi skulle leva för evigt och aldrig bli sjuka och gamla?

Snart stundar en av årets största mat- och myshelger. Det är mörkt och hur gosigt som helst att krypa upp i soffan med en burk pepparkakor och ett glas glögg. Måttfullheten känns då väldigt långt borta.

Jag kan kanske avge ett nyårslofte om att motionera mer och äta mindre. Ett nytt år ger tillfälle till nystart. Vad hjälper loften – även om jag lovar mig själv. Bätt-

PÅ NYTT JOBB:

ANDERS LINDBERG har anställts som avdelningschef, Information, placering i Kiruna.

OVE KÖHLER har utsetts till avdelningschef för concernstab Concernservice.

MATS NILIMAA är ny sektionschef för underhåll av järnvägsfordon inom MTAB.

ANDERS JOHANSSON har gått vidare till fast tjänst som produktionschef vid gruvan i Malmberget.

STEFAN JOHANSSON har anställts som produktionschef vid förädlingen i Kiruna.

EVA ÖBERG har anställts som sektionschef till sovrings- och anrikningsverket i Malmberget.

STINA JOHANSSON har anställts som tf produktionschef vid rasborningen, Kiruna.

ANN TÖYRÄ har anställts som tf produktionschef vid rasborningen, Kiruna.

STINA KLEMO har anställts som produktionschef vid media i Kiruna.

CHRISTER HAMMAR har anställts som produktionschef vid laddning i Kirunagruvan.

JERRY TÖRFJÄLL har anställts som tf produktionschef vid produktionsstyrningen, Kiruna.

LEO HIRVERUD har anställts som produktionschef hos KGS i Zinkgruvan.

HANS KARLSTRÖM har anställts som verksamhetschef för Kimit AB.

MARITHA MOSSBERG

LKAB | TACK

Ett hjärtligt tack för uppvaktningen i samband med min pensionering efter 49 år på LKAB

Stig Uddenberg

Tack alla vänner och arbetskamrater för presenterna och uppvaktning i samband med min pensionsavgång.

Erling Kenttä

Tack för presenterna och uppvaktningen i samband med min 60-årsdag.

Sören Skillerstedt

Tusen tack för all uppvaktning på min 60 årsdag!

Anders Lövdahl

Tack för all uppvaktning i samband med min 50-årsdag.

Per-Erik Asplund

Tackar för gratulationerna på min "vuxendag". Nu när en stor del av sanden i livets timglas runnit undan – så ser man allt mycket klarare.

Mats Niemi

LKAB | KALENDARIUM

DET HÄNDER I LKAB:

3/12 LKAB-dag med 1 900 anmälda i Luleå.

6/12 Konstutlottning Kiruna-Narvik Konstförening.

7-8/12 Koncernledningen sammanträder i Kiruna.

8/12 Företagsrådet sammanträder i Kiruna.

10/12, Vitåforsklubbens julfest i Malmberget.

11/12 LKAB Fritids barnjulfest i Kiruna.

12/12 LKAB bjuder anställda i Malmfälten på jullunch.

13/12 Lucia under och ovan jord, se info på Insidan.

12-14/12 15th Middle East Iron & Steel Conference i Dubai.

14/12 LKAB bjuder anställda i Luleå på jullunch.

15/12 Skyddskommittén sammanträder.

19/12 LKAB-styrelsen sammanträder i Stockholm.

23/12 LKAB Framtid kommer ut.

LKAB | FRÅN INSIDAN

MÅNADEN SOM GICK:

26/10 Civil- och bostadsminister Stefan Attefall besökte Gällivare kommun. Representanter från LKAB deltog i besöket för att informera om den pågående samhällsomvandlingen i Malmberget.

1/11 LKAB beslutade att köpa kol-dioxidkrediter av Sveaskog.

11/11 Utbildningsminister Jan Björklund besökte LKAB och fick en guidad tur i Kirunagruvan samt KK4.

17/11 Det nya inpasseringssystemet till Kirunagruvan togs i drift. Nu gäller endast tagg!

23/11 1900 anmälda till LKAB-dagen den 3 december. Antalet anmälda slår alla tidigare rekord!

27/11 Glöggmingel med LKAB på informationskontoret i Malmberget. Flera av LKAB:s experter fanns på plats för att svara på frågor.

LKAB | LEDIGA JOBB

Löneadministratör till Kiruna.

Bergarbetarlärare Kiruna.

Mättekniker Tekniska Företags-hälsövarlden Kiruna.

Konstruktör till KGS Mekaniska, Kiruna.

Teknisk ritare till KGS Mekaniska, Kiruna.

Janas jultips

Jana Bjühr är hälsoutvecklare vid LKAB.

"Vila och ät vad du vill under de röda helgdagarna. Övriga dagar tänker du på vad du äter och på att motionera"

Vi4:

Vilket pepparkakshus skulle du vilja baka i år?

Kristina Nyström, arbetsmiljöutvecklare under jord, Malmberget:

– Jag skulle baka ett riktigt gammaldags Hansågrethaus. Jag håller på jultraditionerna.

Kent Lindblom, anrikning och underhåll i Malmberget:

– Jag skulle vilja bygga en igloo, därför att det är något annorlunda.

Alexander Bäck, anrikning och underhåll i Malmberget:

– Det skulle bli Fjällnäs träslott som är en symbol för Gällivare.

Gunn Sjögren, Grape, receptionist, Kiruna:

– En fantasi som jag har är att göra ett pepparkaksslott. Det finns på bild i mammas gamla kokbok.

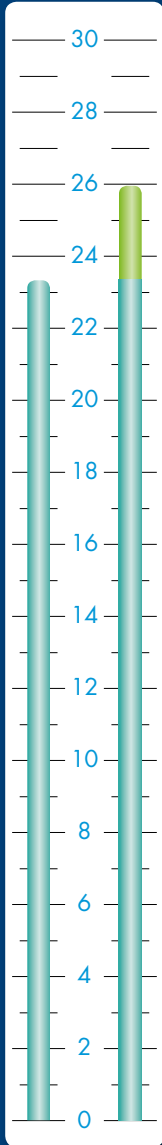

Johan Häggroth, controller, Kiruna:

– Jag skulle vilja göra en avbild av vårt hus därhemma.

LEVERANSER
MILJONER
TON

2011 2010

Aktuell period 2011 och motsvarande 2010. ● Total leveransnivå 2010.

HUVUDPROCESSEN

Ack 2011

Ack 2010

▼ ARBETSMILJÖ

Antal olycksfall med frånvaro	41	60
-------------------------------	----	----

▼ FÄRDIGA PRODUKTER (kton)

Pellets	18 591	18 220
Fines (inkl. KMR)	2 756	2 571

▼ FÖRÄDLINGSVERK (kton)

KK2	2 606	2 657
KK3	3 892	3 609
KK4	3 866	3 836
SK	3 013	2 750
ANR-SOVR (KMR)	763	650
ANR	1 993	1 921
BUV	2 542	2 661
MK3	2 671	2 708
PAR till Upplag		
Summa	21 346	20 792

▼ RÅMALM (kton)

Råmalm Norra	21 904	21 687
Råmalm Södra	13 521	13 178
Summa	35 425	34 865

▼ PRODUKTKVALITET (%)

K-värde	95,4	96,8
---------	------	------

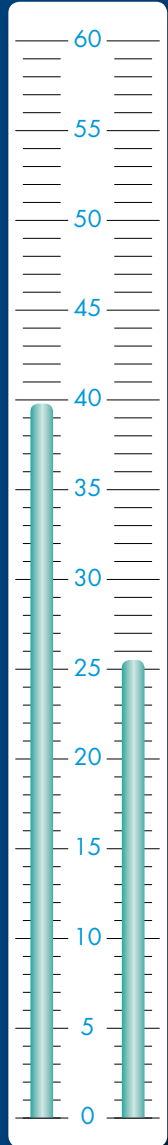
▼ KOMMENTARER 2 senaste veckorna (Siffrorna avser kton)

Norra: Råmalm: -33 kton. Ursparning, överhaling, skut/häng, lok fast över tömningsläge. KK2: -17 kton. Fastkörd kylare, slurry brist. KK3: -45 kton. Vattenbrist pga. KA53DO001, slurrybrist. KK4: +10 kton. Svp: -21 kton. Sen uppstart av verk efter FU-stopp.

Södra: Råmalm: -30,4. Fullt framåt. MAF: -3. Rågodsbrist pga bandskada, blött berg. MPBO BUV: -24,7. Kalla råkulor och sligbrist. MPBO MK3: -16,6. Sligbrist, byte rostervagnar.

BELÖNING
TKR. ACK
TOM OKTOBER

2011 2010

veckobladet

Information till medarbetare i LKAB. Utges av LKAB Communications, Box 952, 971 28 Luleå. Utkommer en gång i månaden med sommaruppehåll. För citeras, ange källan.

Nr 1 2012 kommer 20/1
Manusstopp 12/1

Redaktion:

Redaktör
Mauritz Magnusson
0970-765 22
076-844 57 92
mauritz.magnusson@lkab.com

Maritha Mossberg
0970-766 44
073-074 36 45
maritha.mossberg@lkab.com

Johanna Fogman
0980-714 75
070-342 14 75
johanna.fogman@lkab.com

Kajsa Lindmark
0970-767 78
070-363 55 70
kajsa.lindmark@lkab.com

Åsa Poromaa
0980-712 68
070-342 12 68
asa.poromaa@lkab.com

Ulrika Westerberg
0980-713 59
070-342 13 59
ulrika.westerberg@lkab.com

E-post: veckobladet.lkab@lkab.com

Internet: www.lkab.com

Ansvarig utgivare: Lotta Fogde

Produktion: Vinter

Tryck: Tryckpoolen AB/Norrtryck